Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

HE 211/2016 vp; hallituksen esitys eduskunnalle kilpailukykysopimuksessa sovittua muutosturvaa, työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa sekä työterveyshuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan muutoksia, joita työmarkkinoiden keskusjärjestöt edellyttivät kilpailukykysopimuksessaan.

Keskeisimmät muutokset:

- Esityksellä parannetaan muutosturvaa ja laajennetaan työterveyshuoltoa. Muutoksiin liittyy seuraavat rajaukset:
  - Kysymys tilanteesta, jossa työntekijä irtisanotaan taloudellisella ja tuotannollisella syyllä.
  - Työnantajan palveluksessa säännöllisesti vähintään 30 henkilöä.
  - Työntekijän palvelussuhde työnantajaan on kestänyt vähintään 5 vuotta.

- Muutosturvan laajentaminen
  - Työnantajan on tarjottava irtisanomalleen työntekijälle mahdollisuuden osallistua työnantajan kustantamaan työllistymistä edistävään valmennukseen tai koulutukseen.
  - Valmennuksen tai koulutuksen arvo määräytyy työntekijän kuukausiansion tai kyseisen toimipaikan henkilöstön keskimääräisen kuukausiansion perusteella (riippuen siitä kumpi on suurempi).
  - Valmennus tai koulutus järjestettävä irtisanomisajan päättymisen jälkeen kahden kuukauden kuluessa.
  - Valmennuksen tai koulutuksen sijasta työnantaja ja henkilöstö voivat sopia muustakin työllistymistä edistävästä järjestelystä. Lisäksi he saavat sopia toisin valmennuksen tai koulutuksen arvon määräytymisestä.
  - Työnantaja ja työntekijä voisivat sopia myös siitä, että työnantaja kustantaa työntekijän itsensä hankkiman koulutuksen tai valmennuksen kokonaan tai osittain.
  - Valmennus tai koulutus olisi saajalleen verovapaa etu. Se ei myöskään vaikuttaisi työnhakijan oikeuteen saada työttömyysetuutta.

- Työterveyshuollon laajentaminen
    - Työnantajalla velvollisuus järjestää irtisanotulle työntekijälle työterveyshuolto 6 kuukauden ajan työntekovelvollisuuden päättymisestä lukien.
    - Työnantajalla olisi oikeus saada mainitulta ajalta sairausvakuutuslain mukaista korvausta.
    - Velvollisuus työterveyshuollon järjestämiseen kuitenkin lakkaa, jos irtisanottu henkilö työllistyy uudelleen toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen tai vähintään 6 kuukauden pituiseen määräaikaiseen työsuhteeseen.
    - Henkilön pitää ilmoittaa työllistymisestään aiemmalle työnantajalle.

- Muutosturvan laajentaminen
    - Yhteistoimintalain soveltamisalan laajentaminen sivuliikkeisiin
    - Yhteistoimintalain soveltamisalaa laajennettaisiin ulkomaisten yhteisöjen sivuliikkeisiin, joissa työskentelevien työntekijöiden määrä olisi säännöllisesti vähintään 20.

Esityksen vaikutukset

Työllistymistä edistävä valmennus tai koulutus parantaa irtisanottavien työntekijöiden mahdollisuuksia työllistyä uudelleen. Työterveyshuollon laajentaminen tukee työntekijöitä työkyvyn parantamisessa ja ylläpitämisessä irtisanomistilanteessa.

Arvioitaessa esityksen taloudellisia vaikutuksia työnantajille on huomioitava, että esitetyt muutokset ovat osa kilpailukykysopimusta. Esityksessä on arvioitu vain ehdotettujen muutosten vaikutukset.

Työnantajille aiheutuvat kustannusten määrä riippuu irtisanomisten määrästä. Muutosturvan parantamisen arvioidaan vuoden 2015 luvuilla laskettuna aiheuttavan yksityisen sektorin työnantajille 30 miljoonan euron kustannukset ja työterveyshuollon laajentaminen 1,1 miljoonan euron kustannukset. Vuoden 2014 luvuilla laskettuna valtiotyönantajaan kohdistuvat muutosturvan parantamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat 2,5 miljoonaa euroa vuodessa ja työterveyshuollon laajentamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat vajaat 100 000 euroa vuodessa.

Nico Steiner
Vanhempi hallitussihteeri